

О.І. Федів, д.м.н., професор, кафедра внутрішньої медицини та ендокринології Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці

Сучасний погляд на використання есенціальних фосфоліпідів із вітамінами групи В та Е

Есенціальні фосфоліпіди (ЕФЛ) – складні речовини, що містять дигліцеринові ефіри холінфосфорної кислоти (фосфатидилхолін) і ненасичені жирні кислоти (лінолеву, ліноленову, олеїнову). Як лікарські препарати вони використовуються в клінічній практиці вже понад 50 років.

Одним із препаратів ЕФЛ є Ліволін Форте, що містить 300 мг фосфоліпідів – високоочищеної фракції фосфатидилхоліну, ізольованого з бобів сої. Незважаючи на подібність за хімічною структурою з ендogenous фосфатидилхоліном, ЕФЛ, що входять до складу Ліволіну Форте, відрізняються від нього високим вмістом поліненасичених жирних кислот. Саме збагачення цими кислотами дозволяє зберегти більшу частину препарату в дванадцятипалій кишці від дії фосфоліпази А₂, яка в нормі розщеплює лецитин оболонки клітин їжі до холіну. Значна частина ЕФЛ надходить у кров і вбудовується в клітинні та субклітинні мембрани. Вони сприяють зменшенню клінічних проявів як хронічних дифузних захворювань печінки, так і атеросклерозу, цукрового діабету; поліпшують ліпідний спектр і реологічні властивості крові.

Окрім ЕФЛ, Ліволін Форте містить також вітаміни групи В і вітамін Е, причому не в профілактичних, а в лікувальних дозах. Компоненти препарату ефективно впливають на різні ланки патогенезу у разі захворювань внутрішніх органів. Зокрема, вітамін В₁ (тіамін) бере участь у нервово-рефлекторній регуляції, відіграє активну роль у вуглеводному та жировому обміні, каталізує окислювальне декарбоксилювання пірвіноградної кислоти – проміжного продукту вуглеводного

обміну, стимулюючи окислення вуглеводів з подальшою їх утилізацією та утворенням АТФ і енергії в циклі Кребса. Тіамін також ініціює утворення жирів із вуглеводів, бере участь у дезамінуванні й переамінуванні амінокислот, у процесах окислювального фосфорилування, енергозабезпечення клітини, активуючи синтез макроергічних сполук.

Вітамін В₂ (рибофлавін) входить до складу багатьох флавоноїдних ферментів, що беруть участь у продукції енергії, окисленні вуглеводів, стимуляції еритропоезу, гемоглобіноутворенні та процесах росту. Він сприяє загоєнню ран, чинить регенеруючий вплив на функцію печінки і стимулює неспецифічний імунний захист організму.

Вітамін В₆ (піридоксин) входить до складу ферментів, пов'язаних з обміном амінокислот (переамінуванням, декарбоксилюванням); бере участь в утворенні сечовини, нікотинової кислоти, серотоніну, гістаміну, порфіринів. Він є необхідним для нормального обміну глутамінової кислоти; забезпечує підвищення вмісту креатиніну в м'язах; стимулює синтез білка в гепатоцитах; сприяє перетворенню лінолевої кислоти на арахідонову, що використовується для синтезу простагландину Е; гальмує розвиток атеросклерозу.

Вітамін В₁₂ (ціанокобаламін) необхідний для нормального кровотворення; він

відіграє важливу роль у білковому обміні; регулює утворення РНК і ДНК; забезпечує синтез пуринових основ, що входять до нуклеїнових кислот; стимулює процеси росту, гемопоезу (особливо еритроцитів); впливає на процеси гліколізу. Крім того, вітамін В₁₂ бере участь в обміні вуглеводів, збільшує запаси глікогену в печінці, має ліпотропну активність (активує синтез холіну), знижує вміст холестерину в крові, сприяє перетворенню каротину на ретинол (вітамін А).

Вітамін Е (токоферол) здійснює регуляцію дії статевих гормонів, покращує імплантацію і здатність до розвитку заплідненої яйцеклітини в матці, підтримує сперматогенез; стимулює активність гормонів передньої частки гіпофіза, синтез нуклеопроїдів; пригнічує активність протеолітичних ферментів; регулює процеси глюконеогенезу, знижує гіперхолестеринемію, сприяє накопиченню глікогену в м'язах. Вітамін Е відіграє важливу роль у діяльності центральної та периферійної нервової системи, підвищує стійкість еритроцитів до гемолізу, зумовленого впливом різних хімічних чинників. Токоферол є прямим антиоксидантом, що захищає клітини від старіння, підвищує їх життєздатність, стимулює енергетичні та білоксинтетичні процеси, відіграє роль природного імуномодулятора.

Отже, збалансований склад ЕФЛ і вітамінів забезпечує загальнозміцнювальну та гепатопротекторну активність Ліволіну Форте. У цілому препарат сприяє підвищенню адаптаційних можливостей та детоксикації організму, нормалізації обміну речовин; підсилює ефективність і зменшує прояви побічних ефектів хіміо- та антибіотикотерапії інфекційних захворювань; прискорює відновлення після тривалих інфекційних процесів.

Призначають Ліволін Форте по 1 капсулі 3 р/добу під час їди упродовж 1-3 міс. Капсула є нероздільною, що дозволяє вводити в склад препарату не порошок, а жирову емульсію, в якій розчинені фосфоліпіди й вітаміни, зокрема вітамін Е. Під час застосування Ліволіну Форте в рекомендованих дозах і за відсутності індивідуальної чутливості та алергії на компоненти, що входять до його складу, побічні ефекти малоімовірні.

Ліволін Форте показаний насамперед для лікування хронічних дифузних уражень печінки, що супроводжуються гіпоксією тканини, порушенням білоксинтетичної функції органа і утилізацією вітамінів.

Для відновлення функції гепатоцитів потрібна підвищена кількість антиоксидантів, зокрема α-токоферолу. Компоненти препарату ефективно діють на різні патогенетичні ланки ураження печінки. Так, вітаміни В₁ і В₂ впливають на окисно-відновні процеси, усувають гіпоксію, поліпшують окислювальне фосфорилування в мітохондріях; вітаміни В₆ і В₁₂ активно стимулюють білоксинтетичні процеси в гепатоцитах.

Встановлено, що Ліволін Форте є ефективним препаратом для лікування хворих на хронічні гепатити алкогольної, медикаментозної та радіаційної етіології, у тому числі із супутнім дисбактеріозом товстої кишки, цирозом печінки алкогольної етіології, а також із жировою дистрофією печінки тієї ж етіології. Під

О.І. Федів

впливом Ліволіну Форте усуваються не тільки клінічні та біохімічні синдроми хронічного гепатиту, цирозу й жирової дистрофії печінки, а й майже повністю нормалізуються детоксикаційна і білоксинтетична функції печінки, про що свідчить підвищення активності аргінази й орнітиндекарбоксилази в крові, стан антиоксидантної системи крові. Ліволін Форте сприяє істотному зниженню інтенсивності перекисного окислення ліпідів, пригніченню продукції колагену III ліпоцитами й зірчастими клітинами. У свою чергу, це призупиняє фібротизацію печінки, запобігає виникненню тяжких форм хронічних гепатитів і трансформації їх у цироз печінки.

Застосування Ліволіну Форте забезпечує виражений антиоксидантний ефект у разі хронічного некалькульозного холециститу, поєданого як із синдромом підвищеної стомлюваності, так і з ожирінням, а також у пацієнтів із виразковою хворобою шлунка та дванадцятипалої кишки в поєднанні з хронічним обструктивним захворюванням легень. Можливим є застосування Ліволіну Форте у хворих із хронічним панкреатитом.

Властивості ЕФЛ дозволяють розглядати останні не лише як гепатопротектори, а й як засоби з антисклеротичною дією. Пацієнти кардіологічного профілю (з атеросклерозом, метаболічним синдромом) часто приймають гіпохолестеринемічні препарати, більшість із яких (наприклад, статини) є гепатотоксичними. Для профілактики медикаментозного гепатиту цієї категорії хворих, особливо за порушення детоксикаційної та білоксинтетичної функції печінки, можуть призначатися ЕФЛ, зокрема Ліволін Форте. Це дає можливість попередити глибше ураження паренхіми печінки, розвиток хронічного медикаментозного гепатиту.

Призначення Ліволіну Форте є також доцільним за тривалого застосування антибіотиків, особливо туберкулостатиків (через їх гепатотоксичність), які необхідно приймати впродовж 6-12 міс. Препарат можна також використовувати у пацієнтів із хворобами органів дихання (пневмонією, хронічним обструктивним захворюванням легень) як ексogenous джерело ЕФЛ – компонента сурфактанта.

Призначення Ліволіну Форте в комплексному лікуванні хронічного гепатиту також сприяє відновленню метаболічного гомеостазу, зокрема зниженню рівня середніх молекул та нормалізації функціональних проб печінки.

Останніми роками спостерігається тенденція до розширення сфери застосування ЕФЛ. Зокрема, ці препарати активно використовуються для лікування токсикозу вагітних, а також як додатковий компонент у терапії псоріазу. Крім того, використання ЕФЛ можливе у разі радіаційного синдрому й отруєнь, у тому числі наркотичними агентами. Перспективним є застосування Ліволіну Форте у пацієнтів із метаболічним синдромом, а також у комплексному лікуванні онкохворих у післяопераційному періоді або під час хіміотерапії.

Стаття друкується у скороченні.
Список літератури знаходиться в редакції.

ЛІВОЛІН
Форте

Вітамін В₁ Вітамін В₂ Вітамін РР Вітамін В₆ Вітамін В₁₂ Вітамін Е

Фосфатидилхолін

ЛІВОЛІН
ГЕПАТОПРОТЕКТОРНИЙ ПЕРАТАТ *Форте*

Потрійний захист печінки
у м'якій нероз'ємній желатиновій капсулі

MEGA We Care

Перед застосуванням лікарського засобу необхідна консультація з лікарем.
Перед використанням обов'язково ознайомтеся з інструкцією до застосування.